NORAKSTS
Lieta Nr.A42365705
AA43 – 0296– 08/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 17.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses U.Mihailova un L.Slica,

piedaloties pieteicējas Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" pārstāvim *O.P.* un atbildētāja Rīgas domes pārstāvei Ilonai Brikmanei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" pieteikumu par Rīgas domes faktisko rīcību, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu; Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmuma Nr.4023 „Par lokālā zemes plānošanas projekta zemes gabalam Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (125.grupa, Nr.64, Nr.137, Nr.138, Nr.139 un Nr.140) apstiprināšanu un zemes gabala ierakstīšanu zemesgrāmatā uz Rīgas pašvaldības vārda" tiesiskuma apstrīdēšanu, kā arī par iepriekšminētā Rīgas domes lēmuma izpildes – Rīgas domes Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas 2005.gada 7.aprīļa brīdinājuma Nr.4.3./ILP-05-729-ap – atzīšanu par prettiesisku, un par Rīgas domes faktisko rīcību, ierakstot zemes gabalu Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda ar nosacījumu, ka tas izmantojams maiņai, pastāvot Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" pieteikumam, sakarā ar atbildētājas Rīgas domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 3.janvāra spriedumu daļā, ar kuru Rīgas domes faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu, ir atzīta par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] 2004.gada 27.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums. Pieteicēja lūgusi tiesu izvērtēt Rīgas domes lēmumu par pieteicējas zemes nodošanu zemes pārpircējam *Š.* un faktisko rīcību no 1978.gada, kā arī vēlas, lai tiktu pārbaudīta Rīgas domes rīcība par pieteicējas mājiņu nojaukšanu un par informācijas nesniegšanu.

Prasījuma precizēšanai administratīvās lietas dalībnieki tika uzaicināti uz sagatavošanas sēdēm 2005.gada 16.augustā un 2005.gada 14.septembrī.

[1.2] 2005.gada 10.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikuma precizējums ar šādiem lūgumiem:

[1.2.1] izskatīt lūgumu par Rīgas pilsētas zemes komisijas 1999.gada 4.februāra lēmuma (sēdes protokols Nr.6) procesuālā termiņa pārcelšanu;

[1.2.2] izvērtēt minētā akta tiesiskumu, atbilstību Administratīvā procesa likuma noteikumiem, likuma „Par zemes komisijām" un likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" prasībām;

[1.2.3] izvērtēt Rīgas pilsētas zemes komisijas faktisko rīcību attiecībā uz pieņemtā lēmuma tiesiskumu un pieteicējas neinformēšanu par procesu un pieņemto lēmumu;

[1.2.4] izvērtēt Rīgas domes faktisko rīcību attiecībā uz atbildes nesniegšanu pēc būtības un nevienlīdzīgo attieksmi pretstatā citiem kooperatīviem;

[1.2.5] izvērtēt Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmuma Nr.4023 „Par lokālā zemes plānošanas projekta zemes gabalam Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (125.grupa, Nr.64, Nr.137, Nr.138, Nr.139 un Nr.140) apstiprināšanu un zemes gabala ierakstīšanu zemes grāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda, tiesiskumu un no tā izrietošo Rīgas domes faktisko rīcību, tai skaitā, ierakstot zemes gabalu Rīgā, Bērzkalnes ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda ar nosacījumu, ka tas izmantojams maiņai, pastāvot pieteicējas prasībai.

[1.3] 2005.gada 1.novembrī Administratīvā rajona tiesa pieņēma lēmumu atteikt pieņemt pieteicējas pieteikumu daļā par Rīgas pilsētas zemes komisijas 1999.gada 4.februāra lēmuma (sēdes protokols Nr.6) atcelšanu.

[1.4] 2005.gada 11.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemta blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesa 2005.gada 1.novembra lēmumu. Ar Administratīvas apgabaltiesas 2006.gada 25.janvāra lēmumu Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 1.novembra lēmums atstāts negrozīts, bet pieteicējas blakus sūdzība noraidīta.

[1.5] 2006.gada 10.februāra Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumā konstatēts, ka pieteicējas pieteikums ir par Rīgas domes faktisko rīcību, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu; Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmuma Nr.4023 „Par lokālā zemes plānošanas projekta zemes gabalam Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (125.grupa, Nr.64, Nr.137, Nr.138, Nr.139 un Nr.140) apstiprināšanu un zemes gabala ierakstīšanu zemesgrāmatā uz Rīgas pašvaldības vārda" tiesiskuma apstrīdēšanu, kā arī par iepriekšminētā Rīgas domes lēmuma izpildes – Rīgas domes Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas 2005.gada 7.aprīļa brīdinājuma Nr.4.3./ILP-05-729-ap - atzīšanu par prettiesisku, un par Rīgas domes faktisko rīcību, ierakstot zemes gabalu Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas

pašvaldības vārda ar nosacījumu, ka tas izmantojams maiņai, pastāvot pieteicējas prasībai.

[2] Pieteicēja uzskata minēto Rīgas domes faktisko rīcību par prettiesisku, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] „Bērzkalni" izveidojās 60-tajos gados, kad zemes gabali platībā līdz 600 m^2 tika piešķirti personām lietošanā uz individuāla akta pamata. Zemes lietotāji apvienojās kooperatīvā, kura biedru kopsapulcē tika pieņemti statūti, kas reģistrēti Rīgas pilsētas Maskavas rajona tautas deputātu padomē 1983.gadā 28.augustā. Jau sākotnēji „Bērzkalni" tika izveidoti vēsturiskajā Dārziņu rajonā, kas jau semantiski saistīts ar dārzkopību, nevis sakņkopību, ko pierāda piešķirto zemes gabalu lielums un minēto statūtu noteiktās kooperatīva biedru tiesības uz apbūvi un saimniekošanas formām, tai skaitā augļkopību. Identiski statūti un līdz ar to arī kooperatīva tiesības bija arī citos kooperatīvos Dārziņu rajonā, kas privatizāciju jau ir veikuši un vienīgi „Bērzkalni" ir paturēta kā sala starp privatizētām zemēm, apzināti turēta mazdārziņu statusā un piekopta nevienlīdzīga attieksme pretstatā citiem kooperatīviem.

[2.2] Pieteicēja min argumentus, kas attiecas uz Rīgas pilsētas Zemes komisijas 1999.gada 4.februāra (protokols Nr.6) tiesiskumu. Norāda, ka šis lēmums pamatots ar apstākli, ka pieteicējas statuss neatbilst likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" prasībām un ka zeme piešķirta sakņu dārza ierīkošanai ar tiesībām būvēt pagaidu būves dārza inventāra glabāšanai un īslaicīgai atpūtai.

Pieteicēja norāda, ka Rīgas dome atzīst pieteicējas 1983.gadā reģistrētos statūtus, tai skaitā arī 8.punktā noteiktās apbūves tiesības, taču tai pat laikā atsaucas uz vēlāk izdotiem lēmumiem, kas pēc sava satura ir organizatoriskas dabas un nav juridiski saistoši. Ar šiem lēmumiem nav grozīti pieteicējas statūti.

Pieteicēja norāda, ka tās statuss ir atbilstošs likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta pirmās daļas 2.punkta prasībām, jo no pieteicējas statūtiem izriet, ka tā ir dārzkopības sabiedrība, tās biedri nodarbojas ar augļkopību, visi dārzi ir apstādīti ar augļu kokiem un krūmiem. Rīgas domei ir jāatzīst kooperatīva biedru tiesības uz apbūvi.

Pieteicēja norāda, ka tādējādi Rīgas domes faktiskā rīcība un ar to saistītie pieņemtie lēmumu ir klajā pretrunā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 4.panta pirmajā daļā noteiktajiem administratīvā procesa principiem. Saskaņā ar APL 4.panta trešo daļu administratīvajam aktam un iestādes faktiskajai rīcībai jāatbilst likumā noteiktajiem vispārējiem tiesību principiem, šajā gadījumā tie ir rupji pārkāpti.

Rīgas dome ir pārkāpusi APL 62.pantu, kas paredz uzklausīšanas pienākumu, taču Rīgas dome šādus lēmumus ir pieņēmusi vienpersoniski, neuzklausot pieteicējas viedokli un klaji ignorējot atkārtotos iesniegumus;

Atbildētāja, pieņemot lēmumus, saskaņā ar APL 66.pantu nav izvērtējusi tā lietderību. Nav ievēroti minētā panta pirmā daļa. Rīgas dome ir

ierobežojusi kooperatīva biedru cilvēktiesības, tādējādi saskaņā ar APL 66.panta otro daļu šāds lēmums nav samērīgs.

[2.3] Rīgas dome nav sniegusi atbildes uz iesniegumiem pēc būtības, neizskatot tajos izteiktos lūgumus, bet gan formāli atrakstoties. Pieteicējai nav saprotama Rīgas domes darbība, kad tiek pieņemti lēmumi (gan Rīgas pilsētas Zemes komisijas lēmums, gan Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmums Nr.4023), neiepazīstoties ar lietas apstākļiem un vienīgi saņemot iesniegumu ar lūgumu, sāk iepazīties ar lietas apstākļiem. Minēto apstiprina Rīgas domes 2005.gada 17.jūnija vēstulē Nr.1.26/RD-05-3226-nd minētais: „[..] ir uzsākta pārbaude un pieprasīta papildu informāciju no procesā iesaistītajām Rīgas domes iestādēm [..]", kā arī Rīgas domes 2005.gada 28.jūnija vēstulē Nr.1.26/RD-05-3350-nd minētais: „Lai objektīvi izvērtētu Jūsu iesniegumā izteiktos lūgumus un ņemot vērā lielo informācijas apjomu, kas jāpārbauda [..]". Par formālu atrakstīšanos liecina arī fakts, ka pie pieteicējas konkrētiem lūgumiem Rīgas dome šķietami tos vērtē, vilcinot laiku, bet nepārtrauc procesus, kas ir iesnieguma pamatā, un pieņem tos vienlaicīgi ar atbildes sniegšanu.

[3] Atbildētājs – Rīgas dome – neatzīst pieteicējas pieteikumu turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[3.1] Pieteicējas 2004.gada 21.jūnija iesniegums Rīgas domes sekretariātā tika saņemts 2004.gada 28.jūnijā un reģistrēts ar Nr.RD-04-4676-sd un, ievērojot Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieka rezolūciju un pamatojoties uz likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 8.panta pirmās daļas 1.punktu, nosūtīts Rīgas domes Īpašuma departamentam atbildes sniegšanai pēc būtības. Atbilstoši likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 8.panta pirmās daļas 3.punktam Rīgas domes Īpašuma departaments 2004.gada 14.jūlijā nosūtīja vēstuli Nr.1-10/DI-04-1129-nd pieteicējai, informējot, ka iesnieguma izskatīšanai ir nepieciešams pieprasīt papildu ziņas, tāpēc atbilde tiks sniegta 30 dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. 2004.gada 21.jūlijā Rīgas domes Īpašuma departaments sniedza atbildi Nr.1-10/DI-04-1198-nd uz pieteicējas 2004.gada 21.jūnija iesniegumu.

[3.2] Rīgas domes Īpašuma departaments 2004.gada 21.jūlija atbildē Nr.1-10/DI-04-1198-nd informēja pieteicēju, ka 80.gados pieņemtie publiskās varas akti (1988.gada 19.februāra Latvijas PSR Rīgas Tautas deputātu padomes Izpildkomitejas lēmums Nr.33 un 1987.gada 12.jūnija lēmums Nr.265) liecina, ka sabiedrībai „Bērzkalni" bija sakņkopības sabiedrības statuss, kas nozīmē, ka zeme tika piešķirta sakņu dārza ierīkošanai bez kapitālas apbūves tiesībām. Atbildē tika skaidrots, ka likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta pirmās daļas 1.un 2.punkts neparedzēja atjaunot zemes īpašuma tiesības vai piešķirt zemi īpašumā par maksu sakņu dārza lietotājiem. Tādējādi Rīgas domes Īpašuma departaments

sniedza atbildi uz pieteicējas 2004.gada 21.jūnija iesniegumā izvirzīto jautājumu par zemes privatizācijas sabiedrībai „Bērzkalni" atteikšanas iemesliem, norādot uz tiesisku pamatu. Tāpat Rīgas domes Īpašuma departaments atbildē norādīja tiesību normu, proti, likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta pirmās daļas 1.un 2.punktu, kas nepārprotami nosaka subjektus, kam ir tiesības uz zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes iegūšanu īpašumā par maksu, līdz ar to atbildot uz sabiedrības „Bērzkalni" iesniegumā izteiktajām šaubām par „nesaprātīgas likumdošanas, likumu piemērošanas vai likumu tulkošanas rezultātu".

[3.3] Vienlaikus tika sniegta izsmeļoša informācija par pieteicējas aizņemto zemes gabalu tiesisko statusu, ar tiesību normām pamatojot to plānoto turpmāko izmantošanu, tādā veidā atbildot uz pieteicējas iesniegumā minētajiem apsvērumiem par „kaut kādiem citiem apsaimniekotājiem, kuri, neuzrādot dokumentus, klimst pa mūsu zemi un draud visu atņemt, celt kotedžas un tad par nesamērojami augstu cenu pārdot ikvienam citam".

[3.4] Atbildes vēstulē tika paskaidrots, ka pēc likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" spēkā stāšanās juridisko un fizisko personu zemes izmantošana sakņkopības vajadzībām tiek regulēta ar nomas līgumiem, kas tiek slēgti, pamatojoties uz Rīgas domes 1996.gada 9.jūlija lēmumu Nr.3531 „Par pagaidu zemes nomas līgumu slēgšanas kārtību Rīgas priekšpilsētu (rajonu) izpilddirekcijās", tādējādi norādot uz vienādu jautājuma risināšanas kārtību Rīgas pilsētas pašvaldībā un atbildot uz pieteicējas izteiktajiem apsvērumiem par nevienlīdzīgu attieksmi pret pieteicēju.

[3.5] Vēstulē tika arī norādīts, ka starp pieteicēju un Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekciju 2004.gada 12.martā noslēgtā līguma Nr.2 4.3.punktā ir noteikts, ka nomas līguma izbeigšanās gadījumā par stādījumiem un pagaidu celtnēm nomniekam netiek atlīdzināts, tādējādi noraidot pieteicējas iesniegumā izteikto viedokli, ka tai nav zināms, vai tiks atlīdzināts par ieguldītajiem līdzekļiem un darbu.

[3.6] Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmums Nr.4023 „Par lokālā zemes plānošanas projekta zemes gabalam Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (125.grupa, Nr.64, Nr.137, Nr.138, Nr.139 un Nr.140) apstiprināšanu un zemes gabala ierakstīšanu zemesgrāmatā uz Rīgas pašvaldības vārda" (turpmāk arī – Lēmums Nr.4023) ir pieņemts, pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" 3.panta otrās daļas 2.punktu un 14.panta otro daļu, likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 4.panta pirmo un otro daļu, likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktu, 21.panta otro daļu un Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 38.panta pirmo daļu.

Lēmums Nr.4023 nav administratīvais akts, jo tas nesatur nevienu no obligātajiem administratīvā akta elementiem. Pieteicēja attiecībā uz minēto Rīgas domes lēmumu nav atzīstama par trešo personu un tai saskaņā ar APL 76.panta pirmo daļu nav tiesības pārsūdzēt Lēmumu Nr.4023 un pieteicējas

prasījums par Lēmuma Nr.4023 tiesiskumu nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[3.7] Lēmums Nr.4023 ir izpildīts un zemes gabals Rīgā, Bērzkalnes ielā Sakņu ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) 2005.gada 27.jūlijā ir ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā NR.100000181812 uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda, savukārt zemesgrāmatu ieraksti nav apstrīdami administratīvā procesa kārtībā, bet gan civiltiesiskā kārtībā, ceļot īpašuma prasību.

[3.8] Ņemot vērā, ka 2005.gada 7.aprīlī, kad tika nosūtīts Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas brīdinājums Nr.4.3./ILP-05-729-ap, nomas tiesiskās attiecības starp pusēm bija izbeigušās, Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijai kā iznomātājam saskaņā ar 2004.gada 12.marta nomas līguma Nr.2 3.9. punkta noteikumiem bija tiesības prasīt iznomātā zemes gabala atbrīvošanu no nederīgām lietām. Minētais Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas brīdinājums nav administratīvais akts, jo tas nesatur vienu no administratīvā akta obligātajiem elementiem – tas nav izdots publisko tiesību jomā, bet gan privāto tiesību jomā un pēc būtības izriet no 2004.gada 12.marta zemes nomas līguma Nr.2 noteikumiem. Vērtējot Lēmuma Nr.4023 5.punkta noteikumu saistību ar Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas 2005.gada 7.aprīļa brīdinājumu Nr.4.3./ILP-05-729-ap, ir atzīstams, ka Lēmuma Nr.4023 5.punktam ir iekšēja lēmuma raksturs un tas ir vērsts uz darba organizāciju Rīgas domes institūcijās, savukārt brīdinājuma nosūtīšana par zemes gabala sakārtošanu izriet no pieteicējas ar nomas līgumu uzņemtajām saistībām un tam piemīt privāttiesisks raksturs.

[3.9] Rīgas domes rīcība, ierakstot zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda zemes gabalu Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) un Lēmuma Nr.4023 3.punktā paredzot, ka tā izmantojama apmaiņai pret zemes gabalu, kas nepieciešams pašvaldības autonomās funkcijas izpildes nodrošināšanai, ir tiesiska un atbilst Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Administratīvā lieta pēc pieteicējas pieteikuma savukārt tika ierosināta tikai 2005.gada 4.augustā, t.i., jau pēc tam, kad Rīgas pilsētas pašvaldības īpašuma tiesības uz iepriekš minēto zemes gabalu bija nostiprinātas zemesgrāmatā. Līdz ar to nav pamata vērtēt konkrēto Rīgas domes faktisko rīcību saistībā ar pieteicējas prasījumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 3.janvāra spriedumu pieteicējas pieteikums daļēji apmierināts. Atzīta par prettiesisku Rīgas domes faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu, izbeigta tiesvedība pieteikuma daļā par Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmuma Nr.4023 „Par lokālā zemes plānošanas projekta zemes gabalam Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (125.grupa, Nr.64, Nr.137, Nr.138, Nr.139 un Nr.140) apstiprināšanu un zemes gabala ierakstīšanu zemesgrāmatā uz Rīgas pašvaldības vārda" tiesiskumu, par Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmuma Nr.402 izpildes – Rīgas domes Rīgas Latgales priekšpilsētas

izpilddirekcijas 2005.gada 7.aprīļa brīdinājuma Nr.4.3./ILP-05-729-ap – atzīšanu par prettiesisku, un par Rīgas domes faktisko rīcību, ierakstot zemes gabalu Rīgā, Bērzkalnes ielā, Sakņu ielā (kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*) zemesgrāmatā uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārda ar nosacījumu, ka tas izmantojams maiņai, pastāvot Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" pieteikumam, sakarā ar to, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā un piedzīts no Rīgas pilsētas pašvaldības par labu Rīgas augļkopības kooperatīvajai sabiedrībai „Bērzkalni" tās samaksāto valsts nodevu 10,00 latus.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja apšauba atbildētājas faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu (lietas lapa 154-155, 1.sējums), tiesiskumu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja ir sniegusi atbildi uz pieteicējas iesniegumu un to izdarījusi likumā noteiktā termiņā (2004.gada 14.jūlijā sniegta starpatbilde par atbildes sniegšanas termiņu, lietas lapa 153, 1.sējums). Taču lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājs Rīgas domes Īpašuma departamenta 2004.gada 21.jūlija atbildes vēstulē Nr.1-10/DJ-04-1198-nd (lietas lapa 150-152, 1.sējums) ir sniedzis pieteicējai atbildi pēc būtības.

[4.2] Lai noskaidrotu, vai atbildētāja ir sniegusi atbildi pēc būtības, tiesai ir jānoskaidro jēdziena „pēc būtības" tiesiskais saturs.

[4.2.1] Pirmkārt, atbilde pēc būtības ietver tāda veida saturu, kas nerisina procesuālas dabas jautājumus, bet gan tieši un nepastarpināti atbild personai uz iesniegumā izvirzītajiem prasījumiem. Šādi procesuālas dabas jautājumi ir, piemēram, likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 8.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais, ka valsts vai pašvaldības institūcijai septiņu dienu laikā nosūta iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu citai – šajā lietā kompetentai institūcijai, par to paziņojot iesniedzējam, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšana neietilpst šīs valsts vai pašvaldības institūcijas kompetencē.

Tas nozīmē, ka jēdzienu „pēc būtības" varētu pretstatīt APL 250.panta trešajā daļā nostiprinātajiem jēdzieniem „formāls un procesuāls". Šādā kontekstā tulkojot jēdzienu „pēc būtības", tiesa nonāktu pie diezgan plaša šī jēdziena tulkojuma, jo tādējādi par atbildi pēc būtības varētu uzskatīt jebkādu atbildi, kas nerisina procesuālas vai formālas dabas jautājumus. Taču vienlaicīgi jāatzīst, ka šis nosacījums ir primārs, lai identificētu atbildes pēc būtības tiesisko saturu.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa nevarēja piekrist pieteicējas norādītajam, ka atbilde ir bijusi formāla, jo tā tomēr satur atbildes uz pieteicējas uzdotajiem jautājumiem.

[4.2.2] Otrkārt, atbilde pēc būtības ietver arī kvalitatīvus rādītājus, proti, šādu atbildi var sniegt tikai amatpersona vai iestāde, kuras kompetences robežās ir konkrēts jautājumu loks. Minētais izriet no likuma „Iesniegumu,

sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 3.panta, kas noteic, ka valsts un pašvaldību institūcijām [..] savas kompetences ietvaros un šajā likumā noteiktajos termiņos ir jāizskata iesniegums, jāpieņem attiecīgs lēmums un jādod iesniedzējam atbilde. Arī no APL 56.panta otrās daļas, kas regulē piekritības jautājumus un iesnieguma pārsūtīšanas pēc piekritības jautājumu, izriet, ka iesniegumu var izskatīt tikai uz to pilnvarota iestāde vai amatpersona.

Ja atbildi sniegs persona, kurai nav atbilstošas kompetences vēstulē aptverto jautājumu izskatīšanā, tad atbildes saņēmējam būs tiesības apšaubīt jebkuru vēstulē izvirzīto apgalvojumu un sniegto informāciju, galu galā atzīstot to par spēkā neesošu, tādējādi atbildes sniegšana kļūst bezjēdzīga un nesasniedz savu mērķi – saņemt kompetentu atbildi. Šis nosacījums noteic amatpersonai vai iestādei būtiskus ierobežojumus atbildes sniegšanā. Tiesas ieskatā, ar kompetences robežām amatpersona ir ierobežota arī tādējādi, ka tā nedrīkst paust savu personīgo kā fiziskas personas attieksmi vai viedokli konkrētajā jautājumā. Minētais lielā mērā noteic atbildes saturu, ja iesniegumā tiek uzdoti tādi jautājumi, kas prasa personas subjektīvu attieksmi, viedokli vai notikumu un apstākļu izvērtējumu.

[4.2.3] Treškārt, atbilde pēc būtības ir atbilde, kas aptver to jautājumu loku, kas ietverts iesniegumā. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka atbilde „pēc būtības" neietver „vēlamo" atbildi ne pēc formas, ne arī pēc tās satura, kuru cer saņemt iesnieguma iesniedzējs. Tā ietver iestādes vai amatpersonas kompetences robežās sniegtu vismaz iestādes skatījumā motivētu un pamatotu atbildi.

Tiesas skatījumā, lai iestāde vai amatpersona varētu sniegt motivētu atbildi, atbildes sniedzējam ir jākonstatē, kāds ir bijis iesnieguma mērķis, ko iesniedzējs vēlējies sasniegt ar šo iesniegumu. Ja atbildes sniedzējam izdodas veiksmīgi identificēt šo mērķi, tad tiesas ieskatā nepastāv šķēršļi atbildes sniegšanai pēc būtības.

[4.3] Iepazīstoties gan ar pieteicējas 2004.gada 21.jūnija iesnieguma saturu, gan ar sniegtās atbildes saturu, un izvērtējot konkrētās lietas apstākļus kontekstā ar iepriekš sprieduma 14.punktā konstatēto, tiesa nonāca pie šādiem secinājumiem:

[4.3.1] Pieteicējas 2004.gada 21.jūnija iesniegums, kas adresēts cita starpā arī Rīgas domes priekšsēdētājam, pēc sava satura liecina, ka pieteicēja vēlas vērst atbildētājas uzmanību uz „nesaprātīgo" situāciju, kas izveidojusies ar pieteicējas biedru lietošanā esošo zemes privatizāciju. Pieteicēja norāda uz lietas faktiskajiem apstākļiem, uzsverot, ka nav ievērots vienlīdzības princips, proti, citu kooperatīvu biedriem tika atļauts privatizēt zemi, taču pieteicējas biedriem tas tika liegts. Pieteicēja uzdod jautājumu, kas ir par pamatu šādai atšķirīgajai attieksmei.

Pieteicēja iesniegumā norāda, ka tās biedri vairākkārtīgi vērsušies ar lūgumiem atļaut privatizēt zemi, taču līdz šī iesnieguma sastādīšanas dienai nav saņemts skaidrojums, ne pamatojums rīcībai, kuras rezultātā pieteicējas biedriem nav bijusi iespēja privatizēt zemi.

Pieteicēja lūdz sniegt atbildi par pieteicējas biedru beztiesisko stāvokli, par diskrimināciju un nevienlīdzību pret tiem.

Pieteicēja arī norāda, ka līdz pat iesnieguma sastādīšanas brīdim tai nav informācijas par ceļa būvi pār pieteicējas biedru zemes teritoriju, par citiem apsaimniekotājiem, kuri ir vērsušies pie pieteicējas, acīmredzot ar kādām pretenzijām, priekšlikumiem vai prasībām. Tāpat arī pieteicēja nav saņēmusi atbildi, vai pieteicējas biedriem tiks atlīdzināti tie ieguldījumi – līdzekļi un darbs, kas ieguldīti zemes 40 gadu lietošanas laikā, vai zeme tiks dota citur vai arī ļaus privatizēt šo zemi.

Vērtējot šī iesnieguma tekstu, tiesa saprata, ka iesnieguma mērķis ir bijis darīt zināmu gan atbildētājai, gan arī citiem iesnieguma adresātiem, pieteicējas biedru vēlmi privatizēt zemes gabalus, uz kuriem atrodas pieteicējas biedru dārziņi, kā arī noskaidrot, kāpēc tas nav bijis iespējams līdz šim, kādi apsvērumi kalpo par pamatu tam, ka pieteicējas biedriem nav tiesību privatizēt šo zemi, savukārt, citu kooperatīvu biedriem šādas tiesības ir.

[4.3.2] Atbildētāja, 2004.gada 21.jūlijā sniedzot atbildi uz iepriekš minēto vēstuli (lietas lapa 150-152, 1.sējums), vēstules pirmajā rindkopā definē pieteicējas iesnieguma satura būtību, proti, izvērtēt zemes privatizācijas atteikumu pamatotību.

Tiesas ieskatā, atbildētāja ir atbildējusi uz pieteicējas jautājumu, kas ir par pamatu apstāklim, kāpēc pieteicējai tiek liegtas tiesības privatizēt tos zemes gabalus, kuru teritorijā atrodas pieteicējas biedru dārziņi. Tāpat arī atbildēts uz pieteicējas jautājumu, vai ieguldītie līdzekļi un darbs tiks atlīdzināti, turklāt, darot zināmu, ka pieteicējai šī atbilde jau bija zināma, jo to noteic nomas līguma noteikumi. Iespējams, ka pieteicēju neapmierina šī atbilde un tās pamatojums, taču tas nenozīmē, ka atbilde nav sniegta pēc būtības.

Tiesa vērsa uzmanību, ka pieteicēja ir zaudējusi tiesības apšaubīt atbildētājas pamatojuma, kāpēc pieteicējai nav tiesību privatizēt zemes gabalus, tiesiskumu, jo pieteicēja likumā noteiktā termiņā nav apstrīdējusi Rīgas domes Zemes komisijas 1999.gada 4.februāra lēmumu (lietas lapa 148, 1.sējums), ar kuru tika noraidīts pieteicējas 1999.gada 2.februāra iesniegums (lietas lapa 149, 1.sējums) par zemes gabalu nodošanu privatizācijai par sertifikātiem, pamatojoties uz to, ka pieteicējas statuss neatbilst likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" prasībām. Līdz ar to, arī tiesa nevar vērtēt, vai šis pamatojums atbilst likuma normām.

Atbildētāja vēstulē ir informējusi pieteicēju arī par pieteicējas aizņemto zemes gabalu tiesisko statusu, ar tiesību normām pamatojot to plānoto turpmāko izmantošanu. Tādējādi atbildētāja ir atbildējusi uz pieteicējas norādi iesniegumā par personām, kuras acīmredzot ir vērsušās pie pieteicējas, norādot, uz kāda pamata tās apseko konkrētos zemes gabalus.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atbildētājas atbildi daļā vērtēja nevis kā tādu, kas nav sniegta pēc būtības, bet gan kā tādu, kas neapmierina pieteicēju pēc sava satura, jo tā nesniedz vēlamās atbildes. Citiem vārdiem – atbilde ir

negatīva, jo tā nesatur to informāciju, kuru vēlējās saņemt pieteicēja. Tai pat laikā, kā jau atzīts sprieduma 14.punktā, tas nenozīmē, ka atbilde nav sniegta pēc būtības.

[4.3.3] Atbildētāja vēstulē arī norādījusi, ka pēc likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" spēkā stāšanās juridisko un fizisko personu zemes izmantošana sakņkopības vajadzībām tiek regulēta ar nomas līgumiem, kas tiek slēgti, pamatojoties uz Rīgas domes 1996.gada 9.jūlija lēmumu Nr.3531 „Par pagaidu zemes nomas līgumu slēgšanas kārtību Rīgas priekšpilsētu (rajonu) izpilddirekcijās". Atbildētāja savos paskaidrojumos tiesai norādījis, ka tādējādi ir atbildējusi uz pieteicējas apsvērumiem par nevienlīdzīgu attieksmi, salīdzinot to ar citu kooperatīvu biedriem, jo ar šādu argumentu tiek norādīts uz vienādu jautājuma risināšanas kārtību Rīgas pilsētas pašvaldībā.

Tiesa uzskatīja, ka ar minēto argumentu atbildētāja nav atbildējusi uz pieteicējas lūgumu izvērtēt nevienlīdzīgo attieksmi attiecībā pret pieteicēju un attiecībā pret citu kooperatīvu biedriem. Atbildētāja ir tikai norādījusi, ka šāda kārtība – pagaidu nomas līgumu slēgšana, iznomājot zemi sakņkopības vajadzībām, pastāv, taču nav norādījis, vai tā ir attiecināta arī uz citiem kooperatīviem, kas atrodas šajā pat teritorijā. Turklāt, tiesa norādīja, ka pieteicēja vēlējusies zināt, kāpēc citiem kooperatīviem ir atļauts privatizēt zemi, bet viņiem – nē. Minētais faktiski ir viens no galvenajiem argumentiem, kas izvirzīts iesniegumā. Līdz ar to, informācija par nomas līgumiem nesniedz atbildi uz šo jautājumu.

Lai atbildētu uz pieteicējas jautājumu (apgalvojumu) par nevienlīdzīgu attieksmi iespējās privatizēt zemi, atbildētājai bija jāidentificē tie kooperatīvi, kuriem tika dota iespēja privatizēt zemi un jānorāda, kādi faktiskie un tiesiskie apstākļi ir pieļāvuši piemērot atšķirīgu attieksmi. Taču atbildētāja šādu atbildi nav sniedzis. Tiesa uzskata, ka atbilde uz šo jautājumu pēc būtības ir ļoti būtiska pieteicējas tiesisko interešu un tiesību aizsardzībai, ja izrādītos, ka pie vienādiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem ir pieņemti dažādi lēmumi.

[4.3.4] Ievērojot augstāk minētos apsvērumus, tiesa uzskatīja, ka atbildētāja ir tikai daļēji sniegusi atbildi pēc būtības uz pieteicējas iesniegumu, neatbildot uz galveno pieteicējas argumentu, līdz ar to pieteicējas prasījums par atbildētājas faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības, atzīšanu par prettiesisku ir apmierināms.

[4.4] Attiecībā par pieteicējas prasījumu par Lēmuma Nr.4023 tiesiskuma izvērtēšanu tiesa norādīja, ka tas nav skatāms administratīvā procesa kārtībā, līdz ar to tiesvedība šajā daļā ir izbeidzama.

[4.4.1] Tiesa norādīja, ka Lēmums Nr.4023 nav administratīvais akts, jo tas nesatur visas administratīvā akta pazīmes, tas neskar pieteicēju, bet gan noteic rīcību ar pašvaldībai piekrītošo zemi, ievērojot to, ka uz šo zemi nav pieteicies neviens bijušais īpašnieks.

Savukārt, zemes gabala reģistrēšana zemesgrāmatā saskaņā ar Lēmumā Nr.4023 nolemto, ir šī lēmuma izpildes sekas, līdz ar to šī rīcība arī nevar tikt pārbaudīta administratīvā procesa kārtībā.

[4.4.2] Savukārt, Lēmums Nr.4023 daļā, kurā Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijai tiek norādīts uz to, ka 2004.gada 31.decembrī ir notecējis 2004.gada 13.marta pagaidu zemes nomas līguma Nr.2 termiņš, nav izdots publisko tiesību jomā, bet gan privāto tiesību jomā.

[4.4.3] Tiesa norādīja, ka Lēmuma Nr.4023 pieņemšana vairs neietekmē pieteicējas tiesiskās intereses un tiesības, jo pati pieteicēja nav izmantojusi savas tiesības likumā noteiktā kārtībā un termiņā aizstāvēt savas intereses un tiesības, proti, pieteicēja likumā noteiktā termiņā nav apstrīdējusi Rīgas domes Zemes komisijas 1999.gada 4.februāra lēmumu (lietas lapa 148, 1.sējums), ar kuru tika noraidīts pieteicējas 1999.gada 2.februāra iesniegums (lietas lapa 149, 1.sējums) par zemes gabalu nodošanu privatizācijai par sertifikātiem, tādējādi šis lēmums kļuvis neapstrīdams. Izmantojot šo tiesisko situāciju, ka par pašu zemes gabalu strīds juridiski vairs nepastāv, jo pieteicēja lēmumu nav apstrīdējusi, atbildētāja bija tiesīga turpināt rīkoties ar šo zemes gabalu tā, kā to ļauj likums.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 3.janvāra spriedumu daļā, ar kuru Rīgas domes faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu, ir atzīta par prettiesisku, atbildētāja Rīgas dome ir iesniegusi apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apsvērumiem.

[5.1] Papildus Administratīvajai rajona tiesai sniegtajiem paskaidrojumiem [3.2] atbildētāja norādīja, ka Rīgas domei nav papildus pienākums identificēt kooperatīvus, kuriem dota iespēja iegūt zemi īpašumā par maksu. Saskaņā ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.pantu nav tiesiski iespējams, ka kādam kooperatīvam zeme būtu nodota īpašumā par maksu, jo iegūt zemi īpašumā par maksu var vienīgi dārzkopības sabiedrības biedrs – augļu dārza lietotājs, ja zeme viņam piešķirta augļu dārza ierīkošanai ar apbūves tiesībām platībā, kas nepārsniedz 600 kvadrātmetrus. Zemes reformas likumi neparedz tiesības dārzkopības kooperatīviem iegūt īpašumā zemi par maksu, tai skaitā neparedz arī tiesības iegūt zemi īpašumā par maksu sakņu dārzu lietotājiem.

Nepamatota ir tiesas norāde, ka atbilde uz šo jautājumu pēc būtības ir ļoti būtiska pieteicējas tiesisko interešu un tiesību aizsardzībai, ja izrādītos, ka pie vienādiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem ir pieņemti dažādi lēmumi, jo pati tiesa spriedumā ir norādījusi, ka pieteicēja ir zaudējusi tiesības apšaubīt atbildētājas pamatojuma, kāpēc pieteicējai nav tiesību privatizēt zemes gabalus, tiesiskumu, jo pieteicēja likumā noteiktā termiņā nav apstrīdējusi Rīgas domes Zemes komisijas 1999.gada 4.februāra lēmumu, ar kuru tika noraidīts pieteicējas 1999.gada 2.februāra iesniegums par zemes gabalu nodošanu privatizācijai par sertifikātiem, pamatojoties uz to, ka

pieteicējas statuss neatbilst likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" prasībām.

[5.2] Rīgas domes Īpašuma departamenta 2004.gada 21.jūlija atbilde Nr.1-10/DI-04-1198-nd nav kvalificējama kā iestādes faktiskā rīcība, jo šī atbilde ir informatīva un skaidrojoša rakstura. Par vienkāršajām pārvaldes darbībām uzskatāmas tādas iestādes darbības, kas nav vērstas ne uz tiesisko, ne faktisko seku radīšanu. Pie vienkāršajām pārvaldes darbībām ir pieskaitāmi skaidrojumi un tamlīdzīgi.

Pieteicējai nav tiesību pieprasīt no Rīgas pilsētas pašvaldības identificēt kooperatīvus, kuriem tikusi dota iespēja iegūt zemi īpašumā par maksu, jo šādu kooperatīvu nevar būt. Šāds pienākums Rīgas pilsētas pašvaldībai nevienā normatīvajā aktā nav noteikts. Tādējādi Rīgas domes Īpašuma departamenta 2004.gada 21.jūlija atbildes Nr.1-10/DI-04-1198-nd rezultātā tieši netiek aizskartas un nevar tikt aizskartas pieteicējas tiesības vai intereses.

[6] Par Rīgas domes iesniegto apelācijas sūdzību pieteicēja Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni" ir iesniegusi paskaidrojumus, kuros norādīts turpmāk minētais.

[6.1] Rīgas dome nav sniegusi atbildes pēc būtības uz pieteicējas iesniegumiem, turklāt arī apelācijas sūdzībā nav paskaidrojusi atšķirīgo attieksmi un nevienlīdzību pieņemtajos lēmumos. Atbildētāja nav paskaidrojusi, kā cits kooperatīvs ar identiskiem Rīgas pilsētas Maskavas rajona tautas deputātu padomē apstiprinātiem kooperatīva statūtiem ielas otrā pusē varēja privatizēt zemi, bet pieteicēja nevarēja.

[6.2] Atbildētāja nav atbildējusi uz iesniegumos uzdoto jautājumu par pieteicējas statusa nomaiņu.

[6.2] Tautas deputātu padomes lēmumos, kurus Rīgas dome min kā vienīgos statusu noteicošos dokumentus un pamatojumu pieņemtajiem lēmumiem, ir noteikts, ka kooperatīvs Daugava ir sakņkopības kooperatīvs savukārt 1989.gada 17.novembra lēmumā Nr.366 „Par pieļautiem pilsētbūvniecības pārkāpumiem Maskavas rajona dārzkopības sabiedrībās „Rumbula", „Zieds", „Pumpurs", „Daugava" un sakņkopības sabiedrība „Bērzkalni" pārtapusi par dārzkopības sabiedrību.

[7] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve uzturēja savu apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem.

Pieteicējas pārstāvis apelācijas sūdzības neatzina.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājas apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums nepamatots.

[9] Saskaņā ar APL 302.pantu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kuri izskatīti pirmās instances tiesā.

Ar pirmās instances spriedumu Rīgas domes faktiskā rīcība, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu, ir atzīta par prettiesisku. Pirmās instances tiesa secināja, ka atbildētāja ir tikai daļēji sniegusi atbildi pēc būtības uz pieteicējas iesniegumu, neatbildot uz galveno pieteicējas lūgumu, proti, izvērtēt nevienlīdzīgo attieksmi attiecībā pret pieteicēju un attiecībā pret citu kooperatīvu biedriem.

Līdz ar to lietā ir pārbaudāms, vai Rīgas dome ir atbildējusi pēc būtības uz pieteicējas lūgumu par nevienlīdzīgo attieksmi attiecībā pret pieteicēju un attiecībā pret citu kooperatīvu biedriem, vai no iesnieguma skaidri izriet šādas atbildes nepieciešamība.

[10] Ar lietas materiāliem konstatējami turpmāk minētie faktiskie apstākļi.

[10.1] 1999.gada 2.februārī pieteicēja nosūtīja iesniegumu Rīgas pilsētas zemes komisijai ar lūgumu pieņemt dokumentus zemes privatizācijai par sertifikātiem (lietas 149.lapa, 1.sējums).

[10.2] Ar 1999.gada 4.februāra Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumu noraidīts pieteicējas iesniegums par zemes gabaliem Latgales priekšpilsētā (lietas 148.lapa, 1.sējums).

[10.3] 2004.gada 21.jūnijā pieteicēja nosūtīja iesniegumu Rīgas domes priekšsēdētājam. Iesniegums adresēts arī Latvijas valsts prezidentei *V.V.F.*, Saeimas priekšsēdētājai *I.Ū.*, Ministru prezidentam *I.E.*, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram *A.R.*, KNAB vadītājam *A.L.*, Latvijas Cilvēktiesību biroja vadītājam *O.B.* (lietas 154.lapa, 1.sējums).

[10.4] 2004.gada 14.jūlijā pieteicējai sniegta Rīgas domes Īpašuma departamenta starpatbilde Nr.1-10/D1-04-1129nd „Par iesnieguma izskatīšanu”(lietas 153.lapa, 1.sējums).

[10.5] 2004.gada 21.jūlijā pieteicējai sniegta Rīgas domes Īpašuma departamenta atbilde Nr.1-10/DJ-04-1198-nd „Par sakņkopības biedrības „Bērzkalni” aizņemto zemes gabalu tiesisko statusu” (lietas 150.lapa, 1.sējums).

[11] Satversmes 104.pants noteic, ka ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības.

Saskaņā ar likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” (uz Rīgas domes atbildes sniegšanas brīdi) 1.pantu, ikvienai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības griezties valsts un pašvaldību institūcijās ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem, sūdzībām

un priekšlikumiem un saņemt atbildi pēc būtības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā atbilde pēc būtības ietver tāda veida saturu, kas nerisina procesuālas dabas jautājumus, bet gan tieši un nepastarpināti atbild personai uz iesniegumā izvirzītajiem prasījumiem, atbilde pēc būtības ietver arī kvalitatīvus rādītājus, proti, šādu atbildi var sniegt tikai amatpersona vai iestāde, kuras kompetences robežās ir konkrēts jautājumu loks, atbilde pēc būtības ir atbilde, kas aptver to jautājumu loku, kas ietverts iesniegumā. Atbilde pēc būtības neietver vēlamo atbildi ne pēc formas, ne arī pēc tās satura, kuru cer saņemt iesnieguma iesniedzējs. Tā ietver iestādes vai amatpersonas kompetences robežās sniegtu vismaz iestādes skatījumā motivētu un pamatotu atbildi.

[12] Pieteicēja tiesas sēdē norādīja, ka Rīgas dome nav izvērtējusi tos apstākļus, kas ir norādīti iesniegumā. Atbilde nav sniegta par to, kāpēc iesniegumā norādītajiem dārzkopības kooperatīviem, kas ir aiz Rumbulas, tika dotas tiesības privatizēt zemi, bet pieteicējai – liegtas.

[12.1] Izvērtējot iesniegumu, no tā ir redzams, ka pieteicēja atbildētāju informē par faktu, ka tās biedriem vairākkārtīgi tika atteikta zemes privatizācija. Pieteicēja apgalvojuma formā norāda, ka pret tās biedriem tika pielietota nevienlīdzīga, atšķirīga attieksme, ka nesaprotamā kārtā viņiem tika atteikta zemes privatizācija, kā pamatu šim faktam minot to, ka „kādam bija lielāka teikšana varas gaiteņos". No iesnieguma ir saprotams, ka pieteicēja lūdz valsts amatpersonas izmainīt likumdošanu, kas būtu labvēlīga pieteicējas interesēm, uzsverot, ka situācija ap viņu dārziņiem radusies nesaprātīgas likumdošanas, likumu piemērošanas un tulkošanas rezultātā.

Tādējādi no pieteicējas iesnieguma saprotams, ka Rīgas domei lūgts izskaidrot viņu kooperatīva zemju privatizācijas atteikumu.

Apgabaltiesas ieskatā no iesnieguma neizriet skaidri izteikts pieteicējas lūgums atbildētājai izskaidrot, kāpēc līdz šim nav bijusi iespēja atļaut pieteicējas biedriem privatizēt zemi salīdzinājumā ar kooperatīviem „Pumpurs" vai „Zieds". Šo faktu tiesa pamato jau ar augstāk minēto apgalvojumu, ka iesniegumā izklāstītā informācija ir iesniegta apgalvojuma formā un kā pamats lūgumam, lai tiktu veiktas izmaiņas likumdošanā.

Apgabaltiesa secina, ka iesniegumā kooperatīvi „Pumpurs" un „Zieds" tika minēti citā kontekstā. Proti, pieteicēja iesniegumā norāda, ka līdz 1991.gadam cauri tās teritorijai tika ievilkts gāzes vads, kas skāra arī kooperatīvu „Pumpurs" un „Zieds", tāpēc kooperatīviem tika uzlikts ierobežojums. 1991.gadā ierobežojumi tika noņemti, bet pieteicējai pašvaldības iestādes zemes privatizāciju atteica. Pieteicēja norāda, ka pret viņiem tika pielietota nevienlīdzīga, atšķirīga attieksme. Pieteicēja apgalvo, ka pašvaldības ierēdņi radīja situāciju, kurā citiem kooperatīviem tika pieļauts sakārtot dokumentus tā, lai tiem būtu iespēja privatizēt zemi. Iesniegumā

pieteicēja uzdod retorisku jautājumu par to, kāpēc Latvija pret saviem pavalstniekiem izturas nevienlīdzīgi.

Apgabaltiesas ieskatā no pieteikuma neizriet pieteicējas lūgums atbildētājai sniegt informāciju par kooperatīviem, kuriem it kā pretlikumīgi tika radīti labvēlīgi apstākļi, kas tiem ļāva privatizēt lietošanā nodoto zemi salīdzinājumā ar pieteicēju.

[12.2] Tajā pat laikā no lietas materiāliem ir redzams, ka pieteicējas biedri nav rīkojušies, lai noskaidrotu privatizācijas atteikuma pamatojumu pēc būtības.

Nepārsūdzot augstākai iestādei – Rīgas domei 1999.gada 4.februāra Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumu, ar kuru tika noraidīts pieteicējas iesniegums ar lūgumu pieņemt dokumentus zemes privatizācijai, pieteicēja neizmantoja iespēju noskaidrot atteikuma iemeslus un iegūt informāciju par atteikuma pamatojumu. Tādējādi ir uzskatāms, ka pieteicējai, nepārsūdzot 1999.gada 4.februāra Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumu, ir bijuši saprotami atteikuma iemesli atteikt nodot privatizācijai zemes gabalus.

[12.3] Tāpat no 2004.gada 12.martā starp pieteicēju un Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekciju noslēgtā zemes pagaidu nomas līguma 1.punkta izriet, ka pieteicējai zemes gabals lietošanā tika nodots ne ilgāk kā līdz 2004.gada 31.decembrim, kā arī, no šī punkta ir saprotams, ka zemes gabals pēc nomas līguma attiecību izbeigšanās tiks nodots likumīgajiem zemes īpašniekiem vai tiks ieskaitīts līdzvērtīgo zemju kompensācijas fondā. Savukārt līguma 4.3 punktā tika noteikts, ka nomas līguma izbeigšanās gadījumā par stādījumiem un pagaidu celtnēm nomniekam netiek atlīdzināts.

Tātad jau no minētā līguma nosacījumiem ir saprotams, ka pieteicējas nomātā dārziņu zeme pēc nomas līguma izbeigšanās ir paredzēta izmantošanai citiem mērķiem. Ar savu parakstu, apliecinot darījumu, pieteicējas pilnvarotā persona ir apstiprinājusi, ka saprot līguma nosacījumus un tiem piekrīt. Minētais līgums papildus pierāda, ka pieteicējai ir bijis zināms turpmākais zemes izmantošanas mērķis, kā rezultātā viņai nevarēja rasties paļāvība uz to, ka pieteicējas biedriem varētu tikt piešķirtas īpašuma tiesības uz strīdus zemes gabaliem.

Minētais fakts ir norādīts Rīgas domes atbildē, proti, kas ir par pamatu apstāklim, kāpēc pieteicējai tiek liegtas tiesības privatizēt tos zemes gabalus, kuru teritorijā atrodas pieteicējas biedru dārziņi.

No Rīgas domes 2004.gada 21.jūlija atbildes izriet, ka atbildētāja ir sniegusi atbildi pēc būtības, izskaidrojot pieteicējai, kas ir par pamatu apstāklim, kāpēc pieteicējai tiek liegtas tiesības privatizēt tos zemes gabalus, kuru teritorijā atrodas pieteicējas biedru dārziņi, kā arī sniegusi papildus informāciju, izskaidrojot pieteicējai par tās statusu, kas tika noteikts ar 1988.gada 19.februāra Rīgas pilsētas Tautas deputātu padomes Izpildkomitejas lēmumu Nr.33, izskaidrojot likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" tiesību normas, sniedzot informāciju par

sakņkopības biedrības „Bērzkalni” bijušo teritoriju veidojošo zemes gabalu tiesisko statusu.

[13] Pamatojoties uz augstāk minēto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka atbildētāja ir atbildējusi uz pieteicējas iesniegumu pēc būtības, ņemot vērā to, kā tas saprotams no iesnieguma, proti, gan uz iesniegumā izvirzīto jautājumu par zemes privatizācijas atteikšanas iemesliem, gan uz pieteicējas šaubām par likuma pareizas tulkošanas vai piemērošanas rezultātu.

[14] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa nepamatoti secinājusi, ka atbildētāja nav sniegusi atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūlija iesniegumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt Rīgas augļkopības kooperatīvās sabiedrības „Bērzkalni” pieteikumu par Rīgas domes faktisko rīcību, nesniedzot atbildi pēc būtības uz 2004.gada 21.jūnija iesniegumu.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs (paraksts) V.Endzelis

Tiesneses (paraksts) U.Mihailova

(paraksts) L.Slica

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Endzelis
Rīgā, 2008.gada 17.martā